

Budżety gospodarstw domowych w województwie wielkopolskim w 2022 r.

17.10.2023 r.

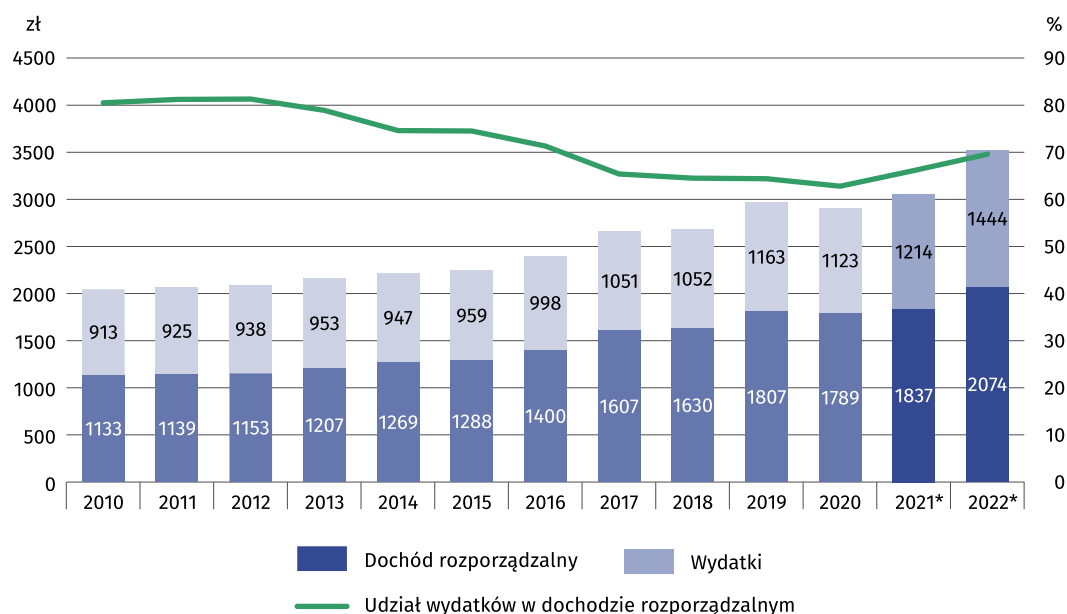
↑ 12,9%

Wzrost przeciętnych miesięcznych dochodów na 1 osobę w gospodarstwach domowych w porównaniu z 2021 r.

W porównaniu z 2021 r. zwiększyły się zarówno dochody, jak i wydatki gospodarstw domowych, przy czym tempo wzrostu wydatków było wyższe niż dochodów. Pomimo wzrostu przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego, sytuacja materialna gospodarstw realnie pogorszyła się, co wynikało z wysokiego poziomu inflacji. Blisko połowa gospodarstw postrzegą swoją sytuację materialną jako przeciętną.

W 2022 r. w województwie wielkopolskim badaniem budżetów objęto 2109 gospodarstw domowych, co stanowiło 7,4% ogólnej liczby gospodarstw zbadanych w kraju. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym wyniosła 2,53 (wobec 2,56 przed rokiem i 2,47 w kraju).

Wykres 1. Przeciętne miesięczne dochody i wydatki¹ na 1 osobę w gospodarstwach domowych oraz udział wydatków w dochodzie rozporządzalnym

* Dane za lata 2021 i 2022 w całym opracowaniu zostały uogólnione w oparciu o wstępne wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 i nie są wprost porównywalne z danymi za lata wcześniejsze, które zostały uogólnione w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. W związku z uaktualnionym uogólnieniem wyniki za 2021 r. różnią się od wcześniej publikowanych.

¹ Ze względu na wprowadzenie od 2013 r. nowej klasyfikacji spożycia indywidualnego według celu, opartej na zharmonizowanej klasyfikacji COICOP dla wszystkich badań Europejskiego Systemu Statystycznego, wyniki dla okresu 2010–2021 podano w warunkach porównywalnych i do pozycji „wydatki” w latach 2010–2012 doliczono pozycję „składki na ubezpieczenie na życie”.

W porównaniu z 2021 r. zwiększył się zarówno dochód rozporządzalny, jak i wydatki na 1 osobę, przy czym większy wzrost dotyczył wydatków. Utrzymana została tendencja wzrostowa udziału wydatków w dochodzie rozporządzalnym (w skali roku wzrost wyniósł 3,5 p.proc., przed rokiem – 3,3 p.proc.). Odnotowano niewielki wzrost nadwyżki przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę nad wydatkami (w 2022 r. wyniosła 629,70 zł, podczas gdy rok wcześniej było to 622,77 zł). Relacja wydatków do dochodu rozporządzalnego kształtowała się na poziomie 69,6%, przy średniej ogólnopolskiej 65,6% (przed rokiem 66,1% wobec 63,4%). W pozostałych województwach wielkość ta oscylowała między 54,6% w podlaskim a 81,7% w opolskim.

Dochody gospodarstw domowych

W 2022 r. przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych wyniósł 2074,11 zł. W porównaniu z 2021 r. odnotowano wzrost dochodu o 12,9%, podczas gdy rok wcześniej zaobserwowano wzrost o 2,7%.

Do podstawowych części dochodu rozporządzalnego zaliczamy dochód z pracy najemnej, który w ciągu roku zwiększył się o 15,4% oraz ze świadczeń społecznych (wzrost o 7,3%), stanowiące odpowiednio 52,5% i 31,2% jego całkowitej kwoty (w kraju 53,9% i 30,8%). Mniejsze były udziały dochodu z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz z pracy na własny rachunek, które wyniosły 7,3% i 7,2% (w kraju 3,6% i 9,6%). W skali roku odnotowano wzrost dochodu z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie o 70,7%, natomiast dochód z pracy na własny rachunek zmniejszył się o 10,9%.

Największy udział w dochodzie rozporządzalnym gospodarstwa domowego mają dochody z pracy najemnej oraz ze świadczeń społecznych

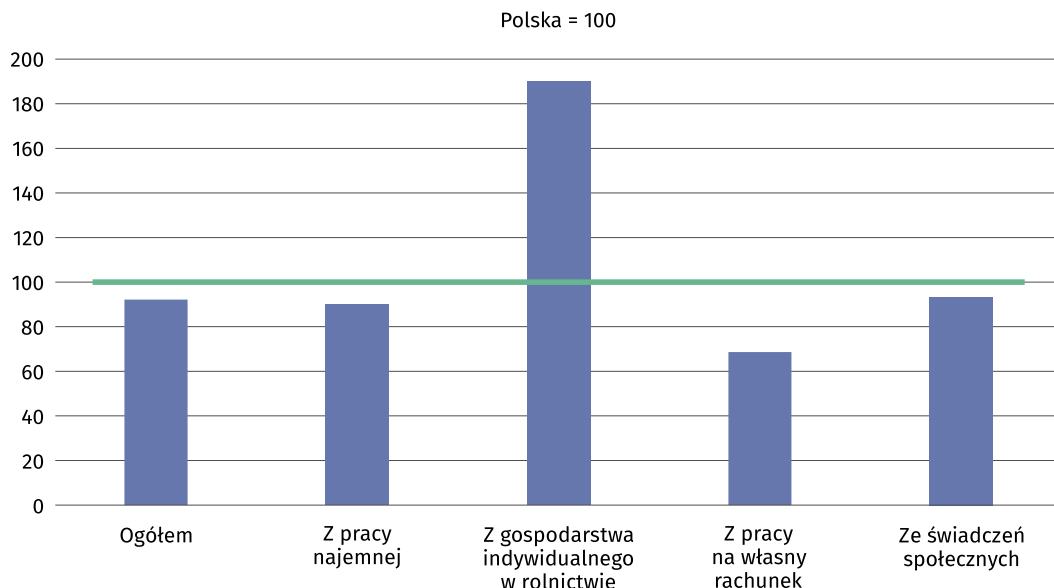
Tablica 1. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie	2021	2022	
		województwo wielkopolskie	Polska
	w złotych		
Dochód rozporządzalny	1836,57	2074,11	2249,79
w tym dochód do dyspozycji	1801,09	2032,52	2194,62
w tym:			
z pracy najemnej	944,40	1089,61	1212,61
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	89,12 ^a	152,15 ^b	80,03 ^c
z pracy na własny rachunek	167,06	148,87	216,91
ze świadczeń społecznych	602,52	646,58	693,09
w tym ze świadczenia wychowawczego	119,54	118,01	126,39

a–c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 23,01%, b – 62,68%, c – 16,34%.

W porównaniu z 2021 r. udział w dochodzie rozporządzalnym dochodów z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie zwiększył się o 2,4 p.proc., a z pracy najemnej – o 1,1 p.proc. Mniejszy był natomiast wkład dochodów z pracy na własny rachunek – o 1,9 p.proc. oraz ze świadczeń społecznych – o 1,6 p.proc. Świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”, będące częścią świadczeń społecznych, w 2022 r. stanowiło 5,7% dochodu rozporzadzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych ogółem (wobec 6,5% w 2021 r.) i 10,8% w gospodarstwach otrzymujących to świadczenie (podobnie jak w kraju).

Wykres 2. Przeciętne miesięczne dochody na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2022 r.

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych w wielkopolskim stanowił 92,2% średniej krajowej (w 2021 r. było to 90,9%). Wśród pozostałych województw wielkopolskie lokowało się pod tym względem na 12. miejscu. Dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie w wielkopolskim przekraczał blisko 2-krotnie poziom notowany w kraju (przed rokiem był o 21,1% wyższy niż przeciętnie w kraju).

Dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki (m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; niektóre podatki, składki na ubezpieczenia społeczne płacone samodzielnie przez podatnika, odszkodowania za wyrządzone szkody) jest dochodem do dyspozycji, wydatkowanym na towary i usługi konsumpcyjne oraz przeznaczanym na przyrost oszczędności. W 2022 r. dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych wyniósł 2032,52 zł, tj. o 12,8% więcej niż przed rokiem i był niższy niż przeciętnie w Polsce (o 7,4%), gdzie kształtował się na poziomie 2194,62 zł.

Wydatki gospodarstw domowych

W 2022 r. przeciętne miesięczne wydatki gospodarstwa domowego na 1 osobę wyniosły 1444,41 zł i w ciągu roku zwiększyły się o 19,0% (w kraju o 15,2%). Najwięcej wydatkowały gospodarstwa w mazowieckim, gdzie kwota przeciętnych wydatków na 1 osobę była o 197,45 zł (o 13,4%) wyższa niż średnio w Polsce. Pod tym względem wielkopolskie, gdzie wydatki stanowiły 97,9% wielkości krajowej, znalazło się na 9. miejscu.

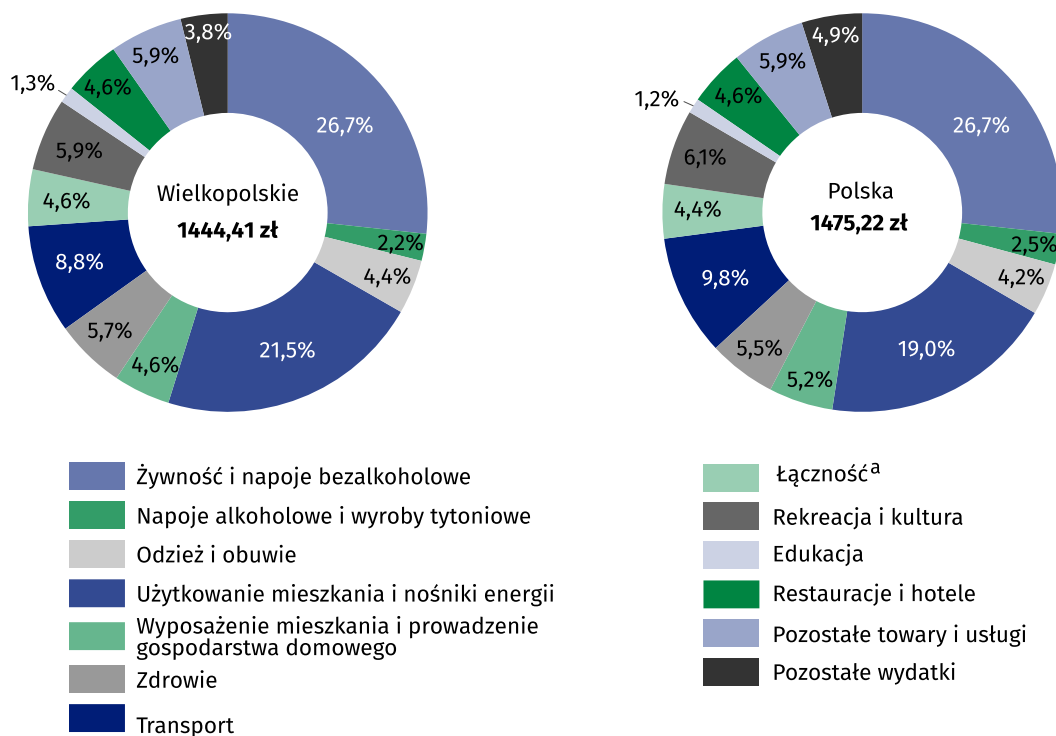
W skali roku odnotowano wzrost wydatków na podstawowe grupy towarów i usług konsumpcyjnych. Największy dotyczył wydatków na restauracje i hotele (o 41,4%), na co wpłynęło m.in. luzowanie obostrzeń związanych z pandemią COVID-19. Wysoki wzrost dotyczył również wydatków na: edukację (o 34,8%), transport (o 29,7%), rekreację i kulturę (o 24,0%) oraz użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii (o 21,6%). Zwiększyły się również wydatki na: zdrowie (19,0%), pozostałe wydatki na towary i usługi (o 18,8%), żywność i napoje bezalkoholowe (o 15,8%), wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (o 13,1%) oraz napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 10,4%). Najmniejszy wzrost dotyczył wydatków

Przeciętne wydatki gospodarstw domowych w wielkopolskim stanowiły blisko 98% wielkości krajowej

Największy wzrost dotyczył wydatków na: restauracje i hotele, edukację, transport oraz rekreację i kulturę

na odzież i obuwie (o 9,0%), a także łączność, obejmująca m.in. wydatki na dostęp do Internetu, sprzęt oraz usługi telefonii stacjonarnej i komórkowej (o 7,3%).

Wykres 3. Struktura przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2022 r.

Ponad połowę całkowitej kwoty wydatków gospodarstw domowych stanowiły wydatki na zakup żywności i napojów bezalkoholowych oraz na mieszkanie (jego użytkowanie i nośniki energii), a także wyposażenie i prowadzenie gospodarstwa domowego

a łącznie z wydatkami za usługi internetowe.

W 2022 r., podobnie jak w latach poprzednich, największy udział w wydatkach miały żywność i napoje bezalkoholowe – 26,7%, tj. o 0,7 p.proc. mniej niż przed rokiem. W skali roku był to największy spadek w strukturze wydatków ogółem. Znaczący udział zajmowały również wydatki na użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii (21,5%, wzrost w stosunku do 2021 r. o 0,4 p.proc.). Wydatki na transport stanowiły 8,8% ich ogólnej wielkości, tj. o 0,7 p.proc. więcej niż przed rokiem. Mniejszy był udział wydatków na rekreację i kulturę, a także pozostałych wydatków na towary i usługi (po 5,9%; odpowiednio wzrost o 0,2 p.proc. oraz podobnie jak przed rokiem), zdrowie (5,7%; podobnie jak przed rokiem), łączność, restauracje i hotele oraz wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (po 4,6%; odpowiednio: spadek o 0,5 p.proc., wzrost o 0,7 p.proc. i spadek o 0,3 p.proc.). Wzrost udziału wydatków na transport oraz restauracje i hotele był największy spośród wszystkich omawianych grup.

Spożycie artykułów żywnościowych

W porównaniu z 2021 r. zaobserwowano spadek spożycia większości podstawowych artykułów żywnościowych. Mogło to być spowodowane m.in. wzrostem cen żywności, a także zwiększonymi wydatkami na restauracje i hotele, w tym zwłaszcza na gastronomię (o ponad 40%).

W skali roku zmniejszyła się konsumpcja na 1 osobę m.in.: ryb i owoców morza (o 21,4%), ziemniaków (o 12,2%), owoców (o 8,9%), jaj (o 8,9%), mleka (o 8,0%), warzyw (o 5,8%), pieczywa (o 5,7%), cukru (o 5,6%), masła (o 5,3%) oraz soków owocowych i warzywnych (o 3,5%). Zwiększyło się natomiast spożycie m.in.: wędlin i innych przetworów mięsnych (o 7,7%), jogurtów (o 3,2%), olejów i tłuszczów (o 1,9%), mięsa (o 1,7%), a także wody mineralnej lub źródlanej (o 1,0%).

Zmniejszyło się spożycie niektórych artykułów żywnościowych, m.in.: ryb i owoców morza, ziemniaków, owoców, jaj oraz mleka. Zwiększyło się m.in. spożycie: wędlin i innych przetworów mięsnych, jogurtów, olejów i tłuszczów

W skali kraju wielkopolskie było województwem o najniższym poziomie miesięcznego spożycia na 1 osobę: mleka (2,52 l wobec 3,34 l w pomorskim), jaj (8,63 szt. wobec 12,40 szt. w opolskim), jabłek (0,76 kg wobec 0,93 kg w podkarpackim i mazowieckim), warzyw (6,50 kg wobec 8,08 kg w lubelskim), w tym ziemniaków (2,02 kg wobec 3,07 kg w lubelskim), marchwi (0,31 kg wobec 0,51 kg w lubelskim) i ogórków (0,34 kg, podobnie jak w śląskim i kujawsko-pomorskim, wobec 0,55 kg w świętokrzyskim), a także mąki (0,50 kg, podobnie jak w pomorskim i kujawsko-pomorskim, wobec 0,90 kg w podkarpackim) oraz płatków śniadaniowych (0,14 kg, podobnie jak w świętokrzyskim i łódzkim, wobec 0,20 kg w pomorskim). Jednocześnie notowano największe spożycie na 1 osobę warzyw i grzybów mrożonych (0,20 kg, podobnie jak w pomorskim, wobec 0,10 kg w świętokrzyskim), a także tłuszczów zwierzęcych (0,42 kg, podobnie jak w śląskim, wobec 0,25 kg w podlaskim), w tym masła (0,36 kg wobec 0,16 kg w podlaskim).

Tablica 2. Przeciętne miesięczne spożycie wybranych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Wyszczególnienie	2021	2022	
		województwo wielkopolskie	Polska
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	5,06	4,90	5,11
w tym pieczywo ^a	2,82	2,66	2,58
Mięso w kg	4,72	4,80	4,81
w tym wędliny i inne przetwory mięsne ^b w kg	1,82	1,96	1,92
Ryby i owoce morza ^c w kg	0,28	0,22	0,24
Mleko ^d w l	2,74	2,52	2,85
Jogurty w kg	0,62	0,64	0,58
Sery i twarogi ^e w kg	0,95	0,94	0,94
Jaja w szt.	9,47	8,63	10,50
Oleje i tłuszcze w kg	1,04	1,06	1,00
w tym masło	0,38	0,36	0,28
Owoce w kg	3,80	3,46	3,58
Warzywa w kg	6,90	6,50	7,13
w tym ziemniaki	2,30	2,02	2,42
Cukier w kg	0,71	0,67	0,76
Kawa, herbata i kakao w kg	0,25	0,25	0,25
Wody mineralne i źródlane w l	4,78	4,83	5,78
Soki owocowe i warzywne w l	1,15	1,11	1,08

Spożycie masła na 1 osobę w wielkopolskim przewyższało średnią krajową o ponad jedną czwartą, natomiast spożycie jaj było tu o blisko jedną piątą mniejsze niż przeciętnie w Polsce

a Bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. b łącznie z wyrobami garmażeryjnymi, bez przetworów podrobowych. c Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i stódkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych, bez konserw rybnych. d Bez zagęszczonego i w proszku. e Bez stódkich serków.

Wyposażenie w przedmioty trwałego użytkowania

Z każdym rokiem zmienia się stan wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania. W 2022 r. zdecydowana większość gospodarstw była wyposażona w telefony komórkowe, odbiorniki telewizyjne i pralki automatyczne. Ponad 80% gospodarstw posiadało urządzenia z dostępem do Internetu oraz smartfony, a ponad trzy czwarte – komputery osobiste i samochody osobowe.

Tablica 3. Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania^a

Wyszczególnienie	2021	2022	
		województwo wielkopolskie	Polska
	w % ogółu gospodarstw		
Pralka automatyczna	95,7	96,4	93,5
Zmywarka do naczyń	53,1	56,3	52,5
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	17,1	18,3	22,0
Kuchenka mikrofalowa	71,0	73,5	68,0
Samochód osobowy	76,5	77,3	72,8
Rower (bez dziecięcego)	73,0	72,7	62,8
Telefon stacjonarny	7,2	4,8	9,8
Telefon komórkowy	98,7	99,5	98,3
Smartfon	83,0	82,3	83,7
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	72,3	56,7	56,8
Odbiornik telewizyjny	97,4	96,7	94,7
Urządzenie do odbioru TV satelitarnej lub kablowej	73,6	65,8	59,8
Komputer osobisty	76,7	79,9	76,6
Laptop, tablet	72,2	74,3	68,3
Urządzenie z dostępem do Internetu ^c	85,5	87,8	87,9
Drukarka	39,5	39,1	39,5
Drukarka wielofunkcyjna	29,9	30,6	28,4

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę. c Komputery, laptopy, tablety, telewizory, smartfony, inne posiadające dostęp do Internetu.

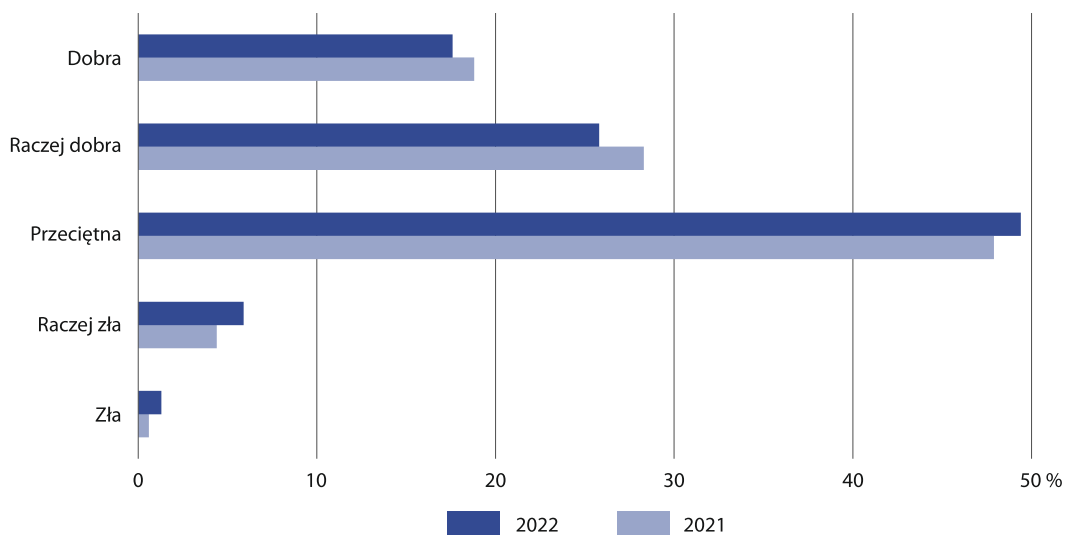
W skali roku najbardziej wzrósł odsetek gospodarstw domowych posiadających: komputer osobisty (o 3,2 p.proc.), zmywarkę do naczyń (o 3,2 p.proc.), kuchenkę mikrofalową (o 2,5 p.proc.), urządzenie z dostępem do Internetu (o 2,3 p.proc.) oraz laptop, tablet (o 2,1 p.proc.). W porównaniu z 2021 r. najbardziej zmniejszył się natomiast udział gospodarstw posiadających: sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku – o 15,6 p.proc., urządzenie do odbioru TV satelitarnej lub kablowej – o 7,8 p.proc. oraz telefon stacjonarny – o 2,4 p.proc.

W stosunku do średniej krajowej, w wielkopolskim odnotowano większy odsetek gospodarstw domowych posiadających m.in.: rower, bez dziecięcego (o 9,9 p.proc.), laptop, tablet (o 6,0 p.proc.), urządzenie do odbioru TV satelitarnej lub kablowej (o 6,0 p.proc.) oraz kuchenkę mikrofalową (o 5,5 p.proc.). W zestawieniu z innymi województwami wielkopolskie wyróżniało się udziałem gospodarstw posiadających: laptop, tablet (74,3%, najwyższy odsetek wśród województw), telefon komórkowy (99,5%, wyższy udział zaobserwowano tylko w zachodniopomorskim – 99,6%) oraz samochód osobowy (77,3%, wyższy odsetek zanotowano jedynie w podkarpackim – 80,8%).

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych

W 2022 r. blisko połowa gospodarstw domowych oceniała swoją sytuację materialną jako przeciętną (49,4%, wzrost w porównaniu z 2021 r. o 1,5 p.proc.). W kraju udział takich gospodarstw był niższy i wyniósł 44,2% (wzrost o 2,5 p.proc.). W ciągu roku odsetek określających sytuację swego gospodarstwa pozytywnie (jako dobrą lub raczej dobrą) zmniejszył się o 3,7 p.proc. i wyniósł 43,4% (w kraju spadek o 3,4 p.proc. do 49,9%). Swoją sytuację materialną jako dobrą oceniło 17,6% gospodarstw domowych, tj. o 1,2 p.proc. mniej niż przed rokiem (w kraju 23,7%, spadek o 2,3 p.proc.), natomiast raczej dobrą – 25,8%, przy spadku o 2,5 p.proc. (w kraju 26,3%, spadek o 1,0 p.proc.). Większy był natomiast udział gospodarstw postrzegających swoją sytuację materialną raczej złą albo złą (o 2,3 p.proc. do 7,2%; w kraju o 1,0 p.proc. do 5,9%).

Wykres 4. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych

W skali roku najbardziej wzrósł odsetek gospodarstw domowych wyposażonych m.in. w komputer osobisty, zmywarkę do naczyń, kuchenkę mikrofalową, urządzenie z dostępem do Internetu oraz laptop, tablet

W porównaniu z 2021 r. zwiększył się odsetek gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną jako przeciętną, raczej złą i złą, natomiast zmniejszył się udział gospodarstw oceniających ją jako dobrą lub raczej dobrą

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Poznaniu
Dyrektor Jacek Kowalewski
Tel.: 61 2798 266

Rozpowszechnianie:
Wojewódzkie Informatorium Statystyczne
Tel.: 61 2798 320, 61 2798 323

Współpraca z Mediami:
Arleta Olbrot
Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych
Tel.: 61 2798 345
e-mail: a.olbrot@stat.gov.pl

poznan.stat.gov.pl

[@Poznan_STAT](https://twitter.com/Poznan_STAT)

[@UrządStatystycznywPoznaniu](https://www.facebook.com/UrządStatystycznywPoznaniu)

[Urząd Statystyczny w Poznaniu](https://www.youtube.com/UrządStatystycznywPoznaniu)

Powiązane opracowania

[Budżety gospodarstw domowych w 2022 r.](#)

[Zasięg ubóstwa ekonomicznego w Polsce w 2022 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych lokalnych – Ludność – gospodarstwa domowe](#)

[Dziedzinowe Bazy Wiedzy – Warunki Życia Ludności –Badanie BGD – warunki materialne ludności według województw](#)

[Dziedzinowe Bazy Wiedzy – Warunki Życia Ludności – Ubóstwo według województw](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet gospodarstwa domowego](#)

[Dochód do dyspozycji](#)

[Dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego](#)

[Gospodarstwo domowe](#)

[Spożycie artykułów żywnościowych w gospodarstwie domowym](#)

[Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych](#)

[Wydatki gospodarstwa domowego](#)

[Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne](#)

[Wyposażenie gospodarstw domowych](#)

[Wskaźnik zasięgu ubóstwa relatywnego \(stopa ubóstwa relatywnego\)](#)

[Wskaźnik zasięgu ubóstwa skrajnego \(stopa ubóstwa skrajnego\)](#)

[Wskaźnik zasięgu ubóstwa ustawowego \(stopa ubóstwa ustawowego\)](#)